

Ett ekologiskt konsultföretag med inriktning vatten

Peter Gustafsson
EKOLOGI.NU

Fiskinventering i Storån (Köleforsån) juni 2006

2006-07-09

Sammanfattning

Storån (Köleforsån) rinner från Kisasjön till Åsunden. Strömsträckan vid Åtorp (nedströms vaddfabriken) är en viktig lek- och uppväxtplats för Åsundens öring. Detta öringbestånd är av en sjövandrande och storvuxen typ som är särskilt skyddsvärd och ett av länets mest skyddsvärda fiskbestånd. Under senare år har det rapporterats att öringen som leker i Storån har minskat. Exempelvis saknades öringungar och lekfisk år 2004. För att bättra på kunskapsunderlaget elfiskades lokalen vid Åtorp i juni år 2006. Som komplement intervjuades fiskentusiasten Kaj Jonsson. Elfisket visade på låg öringtäthet. Enligt Kaj Jonsson har antalet lekpar varit ca 3 st i snitt de senaste 5 åren, men år 2004 ingen lek.

Den låga förekomsten av lekfisk och öringungar indikerar att tillståndet för det skyddsvärda sjövandrande öringbeståndet i Storån är dåligt och att dess fortlevnad är osäker. För att beståndet ska fortleva bör åtgärder vidtagas omedelbart. Följande åtgärder rekommenderas:

- Reda ut möjliga orsaker till nedgång
- Utföra förbättrande insatser
- Övervaka beståndet (elfiske, dokumentera antal lekfiskar per år)

Inledning och bakgrund

Storån (Köleforsån) rinner från Kisasjön till Åsunden. Strömsträckan vid Åtorp (nedströms vaddfabriken) är en viktig lek- och uppväxtplats för Åsundens storvuxna öringar. Öringpopulationer brukar kategoriseras efter olika levnadsmönster och framför allt delas in i stationära, havsvandrande och sjövandrande. Åsundenöringen som leker i Storån är en sjövandrande och storvuxen typ. Att den är sjövandrande innebär att den lever sitt vuxna liv i en sjö och har sin lekplats och första uppväxttid i rinnande vatten. Denna typ av öring är sällsynt i södra Sverige vilket gör att beståndet är mycket skyddsvärt och har ett högt naturvärde. Öringbeståndet i Storån är ur naturvårds- och fiskevårdssynpunkt ett av länets mest skyddsvärda fiskbestånd.

Under senare år har det rapporterats att öringen som leker i Storån har minskat i antal. Exempelvis saknades öringungar vid elfiske år 2004. År 2004 lekte inte heller någon vuxen fisk. För att bättra på kunskapen om förhållandena utfördes ett elfiske 28 juni 2006. Tanken var att se om det fanns några öringungar. Om det förekom öringungar skulle elfisket upprepas till hösten så att man fick svar på i vilken mån de överlevt sommaren. Som komplement intervjuades Kaj Jonsson (fiskentusiast) om förekomst av lekfisk.

Länsstyrelsen i Östergötland har varit uppdragsgivare.

Metod

Elfisket gjordes den 28 juni år 2006 ca 100 m nedströms den gamla vaddfabriken vid Åtorp. För att dokumentera hur leken har varit på lokalen de senaste åren intervjuades fiskentusiasten Kaj Jonsson.

Resultat

Elfiske

I fallande ordning fångades öring, mört, signalkräfta, ål, gädda och abborre.

Vid elfiske skattas antal fisk per 100 m² och används som jämförvärde. För att göra en säker skattning av tätheten ska man helst fiska med tre utfiskningar. På grund av fiskens skyddsvärde gjordes endast ett utfiske för att inte orsaka onödig stress. Vid ett utfiske kan man via schablonvärden på fångstbarheten ändå skatta tätheten av öring. Den skattade tätheten för öring visas i tabell 1. Tätheten är att klassa som låg. På lokalen finns både bra och mindre bra biotoper för öring. Ungefär en tredjedel av den elfiskade ytan bedömdes ha bra biotop för öring medan resten av ytan bedömdes mindre lämplig. Drygt hälften av öringen fångades i den del som såg bra ut för öring. Inom lokalen delar vattnet upp sig i två fåror. Mellan dessa fåror rinner en liten rännil, ca 1 m bred. I den rännilen fångades resten av öringen (bara 0+).

Tabell 1. Antalet öringar per 100 m² enligt elfiske nedströms vaddfabriken i Storån vid Åtorp i juni år 2006.

	Antal/100m ²
Öring 0+	2,2
Öring >0+	0,4

Lekfisk

Kaj Jonsson intervjuades i juni 2006 och uppgav att på 1950-talet fanns stora mängder lekfisk och de kryllade av dem. På 60-talet fanns också mängder men de började minska i antal. Kaj upplevde även att vattenkvaliteten försämrades på 60-talet och det var stora mängder fibrer i vattnet. 1969 började Kaj odla på öringen för att rädda den. Han fick använda vatten från ett annat vattendrag eftersom kvaliteten var dålig.

Öringleken de senaste åren enligt Kaj Jonsson visas i Tabell 2.

Tabell 2. Antalet lekande par av Åsundenöring i Storån år 2001-2005 enligt intervjuuppgifter från Kaj Jonson.

År	Antal lekande par
2001	Ca 2-4
2002	Ca 5-6
2003	5
2004	0
2005	3

Slutsats

Den låga öringtätheten vid elfisket år 2006, avsaknaden av öringungar år 2004 samt den låga mängden lekfisk de senaste åren indikerar att tillståndet för det skyddsvärda sjövandrande öringbeståndet i Storån är dåligt och att dess fortlevnad är osäker. För att det skyddsvärda öringbeståndet ska fortleva bör aktiva åtgärder vidtagas omedelbart. Det är inte bara viktigt med åtgärder utan självfallet måste också orsaken till nedgång utredas. Det är uppenbart att någonting i öringens liv inte fungerar som det ska. Det är svårt att utan vidare utredningar säga vad problemet är.

Följande åtgärder bör utföras:

- Reda ut möjliga orsaker till nedgång
- Utföra förbättrande insatser
- Övervaka beståndet (elfiske, dokumentera antal lekfiskar per år)